

17.11.2010

1723/9224/2010

Sanoma Television Oy
PL 350
00151 Helsinki

Greyn Anatomia -ohjelman 6.10.2010 lähetetty jakso "Turvapaikka" (alkup. nimi "Sanctuary").

Päätös televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19§:n rikkomisesta

Asian tausta

Viestintävirasto on saanut katsojayhteydenottoja koskien Greyn anatomia -ohjelman 6.10.2010 lähetettyä jaksoa "Turvapaikka" (alkup. nimi "Sanctuary"). Yhteydenotoissa oli kyse siitä, että jakso olisi väkivaltaisen sisältönsä vuoksi haitallinen lasten kehitykselle ja että se olisi lähetetty sisältöönsä nähden liian aikaisin.

Asiaan liittyvät säännökset

Viestintävirasto valvoo televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain (744/1998) 35 §:n nojalla kyseisen lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Viestintävirasto voi lain 36 §:n nojalla antaa asianosaiselle huomautuksen ja velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä, mikäli se katsoo, että asianosainen on rikkonut televisio- ja radiotoiminnasta annettua lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 §:n (muutettu 778/2000) mukaan televisiotoiminnan harjoittajan on huolehdittava siitä, että televisio-ohjelmat, jotka väkivaltaisuutensa tai seksuaalisen sisältönsä vuoksi tai kauhua herättämällä taikka muulla näihin rinnastettavalla tavalla ovat omiaan vaikuttamaan haitallisesti lasten kehitykseen, lähetetään sellaiseen aikaan, jolloin lapset eivät tavallisesti katso televisio-ohjelmia.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 §:n 2 momentin mukaan mikäli televisiotoiminnan harjoittaja lähettää 1 momentissa tarkoitetun ohjelman, sen haitallisuudesta lasten kehitykselle on ilmoitettava ennen ohjelman lähettämistä. Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos lähe-tyksessä on koko ohjelman lähetysajan näkyvissä tunnus, josta ilmenee ohjelman haitallisuus lasten kehitykselle.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 §:n tulkintakäytännössä on ollut käytössä neljä vedenjakajakellonaikaa ikärajoineen. Käytännön mu-kaan alle 11-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää arkisin ennen klo 17.00, alle 13-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää arkisin en-nen klo 19.00, alle 15-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää ennen klo 21.00 ja alle 18-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää ennen klo 23.00. Pornografisia ohjelmia ei saa lähettää ennen klo 24.00. Voi-massa oleva tulkintakäytäntö perustuu Yleisradion Oy:n, MTV Oy:n ja Ne-losen allekirjoittamaan, 5.11.2007 päivättyyn itsesääntelysopimukseen.

Viestintävirasto on 19.3.2004 päivätyssä kannanotossaan (Dnro 300/9220/2004) todennut, että tv-yhtiöt vastaavat itse ohjelmien luokit-telusta. Luokittelussa ne voivat käyttää apunaan Valtion elokuvatarkas-tamon ikärajaluokitusten perusteita. Vastuu ohjelmien lähetysajoista on siis kyseistä ohjelmaa lähettävällä tv-yhtiöllä.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain perustelujen (HE 34/1998 vp) mukaan jos televisio-ohjelma on Valtion elokuvatarkastamon tarkasta-ma, tulisi televisio-ohjelman sijoittelussa ottaa soveltuvin osin huomioon ne ikärajaluokitukset, jotka elokuvia sekä video- ja muita kuvaohjelmia koskevissa laeissa on säädetty. Televisiotoiminnan harjoittaja voisi myös halutessaan tarkastuttaa ennakolta lähetettäväksi aiotun ohjelman elo-kuvatarkastamossa.

Viestintävirasto noudattaa valvontatoiminnassaan Valtion elokuvatarkas-tamon antamia tv-ohjelmien ja elokuvien ikärajaluokituksia.

Viestintävirasto on vakiintuneesti edellyttänyt, että sarjaohjelmien osalta ikärajaluokitus ja sen mukainen sijoittelu arvioidaan jokaisen sarjan jak-sion osalta erikseen.

Sanoma Television Oy:n selvitys asiassa

Viestintävirasto pyysi 11.10.2010 päivätyssä kirjeessä Sanoma Television Oy:ltä selvitystä siitä, miten Greyn Anatomia -ohjelman jakson "Turva-paikka" lähettämässä Nelonen -kanavalla on noudatettu lasten kehityk-selle haitallisten ohjelmien lähettämistä koskevia säännöksiä huomioiden erityisesti elokuvan lähetysajan ja lasten kehitykselle haitallisuudesta il-moittamisen. Lisäksi Viestintävirasto pyysi Sanoma Television Oy:ltä tal-lennetta kyseisestä jaksosta.

Viestintävirasto on vastaanottanut Sanoma Television Oy:n 28.10.2010 päivätyksen selvityksen ja tallenteen. Selvityksessään Sanoma Television Oy toteaa, että kyseisessä jaksossa on sarjan aiemmista jaksoista poiketen ollut väkivaltaista sisältöä, jonka vuoksi kyseisen jakson esitysaika olisi tullut tämän hetkisen näkemyksen mukaan arvioida toisin. Sarjan ja ky-seisen jakson sisältö ja esitysaika ovat Sanoma Television Oy:n tulkinnan mukaan olleet siis ristiriidassa televisio- ja radiotoimintalain 19 §:n ja sen tulkintakäytännön kanssa.

Sanoma Television Oy on selvityksessään todennut edelleen, että kyseessä olevan jakson esityksen jälkeen ja jo ennen Viestintäviraston yhteydenottoa Sanoma Television Oy on ryhtynyt omatoimisesti toimenpiteisiin Greyn Anatomia -sarjan lähetysajan uudelleen arvioimiseksi ja he ovat tässä tarkoituksessa mm. lähettäneet kyseessä olevaa jaksoa seuraavan "Turvapaikka" -jakson jälkimmäisen osan tarkastettavaksi Valtion elokuvatarkestamolle ja siirtäneet jälkimmäisen osan esitettäväksi vasta klo 21.

Valtion elokuvatarkestamon tarkastuspäätös 8.10.2010

Valtion elokuvatarkestamo on antanut Greyn anatomia -sarjan 6. tuotantokauden jaksoja "Sanctuary" ja "Death and All His Friends" koskevan tarkastuspäätöksen 8.10.2010. Valtion elokuvatarkestamo toteaa 8.10.2010 päivätyn päätöksen perusteluissaan, että Greyn anatomia kyseisissä jaksoissa on sarjan normaaliin yleisilmeeseen nähden yllättävää yksityiskohtaista, toistuvaa väkivaltaa ja erittäin ahdistavaa jännitystä. Edellä mainituilla perusteilla Valtion elokuvatarkestamo on antanut kyseisille jaksoille ikärajalukuituksen K-15.

Viestintäviraston ratkaisu ja perustelut

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 36 §:n mukaisesti Viestintävirasto huomauttaa Sanoma Television Oy:tä televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 §:n rikkomisesta.

Viestintävirasto velvoittaa Sanoma Television Oy:tä huolehtimaan jatkossa siitä, että lapsille sopimatonta materiaalia ei esitetä ennen sille määrättyä ajankohtaa. Viestintävirasto velvoittaa Sanoma Television Oy:n huolehtimaan myös siitä, että lapsille haitallisten ohjelmien lähettämisestä ilmoitetaan ennakkoon tai koko ohjelman lähetysajan pidetään näkyvillä tunnusta, josta ilmenee ohjelman haitallisuus lasten kehitykselle. Lisäksi Viestintävirasto edellyttää, että sarjaohjelmien osalta ikärajalukuitus ja sen mukainen sijoittelu arvioidaan jokaisen sarjan jakson osalta erikseen.

Mikäli televisio-ohjelmasta on pyydetty Valtion elokuvatarkestamon lausunto, noudattaa Viestintävirasto lähtökohtaisesti elokuvatarkestamon arviota ohjelman ikärajalukuuksesta. Valtion elokuvatarkestamon mukaan Greyn anatomia -ohjelman jakso "Turvapaikka" ei sovellu alle 15-vuotiaille lapsille. Lasten kehitykselle haitallisten ohjelmien lähetysajan kohtia käsittelevän televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 §:n tulkintakäytännön mukaan alle 15-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää ennen klo 21.00. Sanoma Television Oy on lähettänyt mainitun jakson maanantaina 6.10.2010 klo 20.00.

Viestintävirasto on tutustunut Sanoma Television Oy:n toimittamaan talenteeseen ja toteaa, että jakson "Turvapaikka" haitallisuudesta lapsille ei ole ilmoitettu ennakkoon eikä ohjelman lähetysajan ole pidetty näkyvillä tunnusta, josta ilmenee ohjelman haitallisuus lasten kehitykselle.

Sanoma Television Oy:n lähettämässä vastauksessa Viestintäviraston selvityspyyntöön todetaan, että jo ennen Viestintäviraston yhteydenottoa Nelonen Media on ryhtynyt omatoimisesti toimenpiteisiin Greyn Anatomia - sarjan lähetysajan uudelleen arvioimiseksi ja tässä tarkoituksessa Nelonen Media on mm. lähettänyt "Turvapaikka" - jakson jälkimmäisen

osan tarkastettavaksi Valtion elokuvatarkastamolle ja siirtänyt jälkimmäisen osan esitettäväksi vasta klo 21. Tämän lisäksi Nelonen Media ei ole lähettänyt ennakkotiedoista poiketen "Turvapaikka" -jakson uusintaa sunnuntai -iltapäivällä. Nämä seikat huomioon ottaen, Viestintävirasto toteaa, että asiassa ei ole syytä ryhtyä muihin toimenpiteisiin.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Apulaisjohtaja

Merja Saari

Lakimiesharjoittelija

Mikko Hanni

Liitteet

Valitusosoitus Helsingin hallinto-oikeuteen